

Korshæren

Kirkens Korshær nr. 2 • februar 2011

Frivillige organisationer og erhvervslivet

Salg af lodsedler er i gang

En af mange måder at støtte Kirkens Korshær på er ved at købe lodsedler

Kirkens Korshærs landslotteri er i gang. Salget af lodsedler begyndte den 24. januar. Salget fortsætter frem til den 23. marts.

Der er igen i år tale om skrabelodder, så køberne af lodsedlerne straks kan se, om de har vundet. Udlevering af gevinster sker ved at indsende hele gevinstlodsedlen til Kirkens Korshærs hovedkontor. Adressen står på lodsedlerne.

Førstepremien er et gavekort på 50.000 kroner til Coop. Andenpræmierne er tre gavekort på 25.000 kroner til Dansk Supermarked. Man kan også vinde fem gavekort for 10.000 til Elgiganten, fem cykler til en værdi af 5.000 kroner, 10 weekend kroophold á 3.000 kroner, 10 gavekort til billetnet á 2.000 kroner, 10 gavekort til Bog og Ide á 1000 kroner, 10 gavekort til Jysk á 100 kroner.

Desuden tæller præmierne 30 eksemplarer af Søren Peder Sørensens portrætbog om tidligere korshærscchef Bjarne Lenau Henriksen, "Det dyrebare menneskeliv" (værdi 250 kroner), 30 gavekort til Matas á 200 kroner, 30 gavekort til BR Legetøj á 200 kroner. Endelig udloddes 30 eksemplarer af Det Nye Testamente på nudansk, "Den Nye Aftale" (værdi 170 kroner).

Kirkens Korshær har ikke indgået nogen CSR aftale med leverandørerne. Præmierne bliver finansieret gennem salget af lodsedler, så støt op om Kirkens Korshærs landslotteri, køb lodsedler og støt korshærens arbejde for socialt udsatte mennesker.

Indhold

Lindre og forhindre nød	side 3
Det perfekte match	side 4
Hele vennekredsen samlede ind	side 7
Der prioriteres skarpt	side 8
De fleste prøver at undgå en risiko	side 10
En virksomhed kan ikke være etisk ansvarlig	side 12
Nyt tilbud til hjemløse	side 14
De Gule Sider	side 15
Adresseliste	side 19
"Tag et valg"	side 20

Forsiden: Der serveres kaffe på hjemløsedagen 2010. Kaffen er Rød Merrild, som Kirkens Korshær har et kampagnesamarbejde med.

KIRKENS KORSHÆR

Nikolaj Plads 15 . 1067 København K

Åbningstid: kl. 8-16, fredag 9-13

Telefon 33 12 16 00

Girokonto 540-1429

kk@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Redaktion: Redaktør Poul Struve Nielsen,
Tlf. 4162 5552. poulstruvenielsen@kirkenskorshaer.dk
Helle Christiansen (ansv.)

De Gule Sider: Irene Søndergaard Friis og
Bent Friis, Vangvej 20, Vester Jølby,
7950 Erslev, Tlf. 9669 6400. bentfriis@karby.dk

Redaktionsudvalg: Olav Poulsen, Vibeke Lind, Lennart
Billington, Viggo Sørensen, Heiner Lützen Ank og redak-
tørerne

Korshærsbladet udkommer 10 gange om året i 5000
eksemplarer. Abonnement kan tegnes hos Kirkens Kors-
hær Pris 250 kr. Pensionister og studerende 125 kr.
Tryk: Tarm Bogtryk A/S.

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt
Læs mere på: www.kirkenskorshaer.dk

KONTAKT:

Korshærscchef: Pastor Helle Christiansen.
Tlf. 3312 1600.
helle.christiansen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

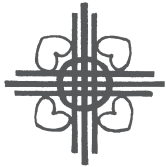
Udviklingschef: Jesper Rønn-Simonsen.
Tlf. 33 12 16 00.
jrsimonsen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Administrationschef: Lene Andreasen
Tlf. 3312 1600.
lene.a@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk

Kampagneleder: Heiner Lützen Ank
Tlf. 2078 4257. heiner@kirkenskorshaer.dk

Informationssekretær: Vibeke Lind
Tlf. 4038 1051. vibeke@kirkenskorshaer.dk

Formand for landsstyrelsen: Stig Andreas Munch
Houvej 32, Lohals, 5953 Tranekær. Tlf. 6255 1264

Korshærskchef Helle Christiansens skriver:

Lindre og forhindre nød

I den lokale skobutik stod et par pæne støvler i januarudsalget. Mens jeg overvejede muligheden af at investere i varme og tørre fødder, henvendte en dame sig ved disken – ”Jeg kommer for at bede om gevinster til fodboldklubbens lotteri.” Butiksindehaveren gik ud bagved og kom tilbage med en fint indpakket gave, som indsamleren med tak tog med. Støvlerne blev stående. Forhåbentlig kom der senere en fodbold-mor og købte dem.

Talrige er de glade aftener med amerikansk lotteri i Kirkens Korshærs kredse, hvor gevinsterne har været sponsoreret af lokale erhvervsdrivende. Nyttige ting og dejlige købmandskurve, skænket af lokale erhvervsdrivende, er blevet bortloddet til gavn for Kirkens Korshærs arbejde og til glæde for lotterideltagerne.

På det seneste har den praksis fået en international betegnelse: CSR, corporate social responsibility. Navnet er nyt, indholdet velkendt. CSR-samarbejde kan omfatte donationer af en anden størrelsesorden end en købmandskurv. Til gengæld er det måske ikke hvert år, der trofast bliver givet til formålet.

Kirkens Korshærs arbejde får gavebidrag fra mange sider – private og firmaer mellem hinanden – og tak for det. Ikke bare for pengene, men fordi støtten betyder, at vi bliver flere til at tale udsatte menneskers sag.

Historien om det danske samfund vidner om, at engagerede enkeltpersoner, foreninger og partier pressede på og skabte forandringer i den danske fattigdom. Med enkelte undtagelser har fattigforsorgen fra reformationen og frem været kendetegnet af synet på fattigdom som selvforskyldt. Deraf voksede ligestyldighed og en foragt for mennesker, der ikke kunne arbejde og forsørge sig selv, uanset

årsag. Helt op til 1800-tallets slutning var tvangsarbejde og slavelignende forhold hverdagen for børn og gamle. Dertil kom ydmygelsen ved fortabelsen af borgerlige rettigheder, fordi man ikke kunne forsørge sig selv.

De fremskridt og ændringer i synet på fattigdom og fattige mennesker, som blev vundet i 1900-tallet, skulle vi nødtigt miste i disse år, hvor arbejde igen fremstilles som kuren for alle dårligdomme, også for dem, der ikke magter et lønarbejde.

Fattigdomsbekæmpelse og værn om udsatte mennesker skal fastholdes som en samfundsmæssig opgave. Vi skal ikke tilbage i retning af nedladende veldædighed og velgørenhed som lapperier på en kværnende samfundsmaskine uden menneskelige hensyn. Det er en politisk opgave at sikre det, men socialpolitikken flytter sig bedst og mest effektivt, når både enkeltpersoner, virksomheder, foreninger og partier presser på og vil det. Det vil Kirkens Korshær og indbyder til en solidarisk opgave.

”Soliditas”, som ligger til grund for ordet solidaritet, betyder tæthed, fasthed og afledt heraf også helhed, det fuldstændige. Ordet betegner det inderste af et træ, veddet. Det kan ikke ses, men det er veddet, som sikrer vækst og stabilitet

Er der to ord, som vi garanteret vil komme til at høre i dette valgår, så er det ”vækst og stabilitet.” I politiske taler i alle farver vil de to ord blive fremhævet. Det afgørende spørgsmål er, hvordan det skal opnås. Billedet af træet, der står sikkert og trives, fordi det hænger sammen i det inderste, er et godt testbillede. Hænger det sammen i kernen, eller kun i de yderste barktråde ?

Velkommen i samarbejdet til alle, som vil bidrage til at lindre og forhindre nøden blandt mennesker.

Vores kerneværdier er om samvær, nærvær og at berige situationen over en kop kaffe. Så Kirkens Korshærs værdier om varme, omsorg og nærhed er et perfekt match for os, siger Katrine Tuelstrup.

Det perfekte match

Rød Merrild fandt det perfekte match i Kirkens Korshærs værdier om varme, omsorg og nærhed

I oktober 2008 betegnede dagbladet Børsen det som bemærkelsesværdigt, at mainstream-mærket Rød Merrild faktisk havde solgt godt i syv år uden at blive understøttet af tv-markedsføring.

Til gengæld har der været reklameret i TV for Merrild Kaffes to andre mærker: Cafe Noir og Senseo.

Børsen skrev også, at salgstallene klart viste, at det nu var tid igen at gøre noget for Rød Merrild.

Året efter indgik Merrild et kampagnesamarbejde med Kirkens Korshær. Samarbejdet betyder blandt andet, at Kirkens Korshær indgår i tv-reklamer for Rød Merrild. Til gengæld skænker Merrild to kopper kaffe til Kirkens Korshær for hver pose Rød Merrild, der sælges i kampagneperioden.

Kampagnen har løbet i november og december måned.

Målet er at nå 2 millioner kopper kaffe til dem, der trænger mest. Det betyder at Merrild dækker hele Kirkens Korshærs årsforbrug af kaffe. Så der bliver kaffe på kanden i alle de 45 væresteder og de mere end 200 genbrugsbutikker.

Kirkens Korshærs brugere og frivillige er langt fra ene om at drikke Merrild Kaffe.

Danmark er det land, hvor der drikkes næstmest kaffe. Finland kommer ind på førstepladsen. Merrild Kaffe har ca. en tredjedel af det danske kaffemarked, hvilket betyder at hver 3. kop kaffe, der drikkes, er fra Merrild.

Kerneverdier

– Vores kerneværdier er om samvær, nærvær og at berige situationen over en kop kaffe. Så Kirkens Korshærs vær-

dier varme, omsorg og nærhed er et perfekt match for os, siger Katrine Tuelstrup, Senior Brand Manager, Rød Merrild.

Kampagnen fokuserer netop på, hvor vigtig samtalen er. Enhver med kendskab til det sociale arbejde i Kirkens Korshær kan bekræfte, at samtalen er meget vigtig, og at den ofte netop finder sted over en kop kaffe – som altså for det meste har været af mærket Rød Merrild, siden kaffen fra kampagnen i 2009 blev distribueret.

Merrild er en del af det i Holland baserede selskab Douwe Egberts, som igen er en del af den amerikanske koncern Sara Lee.

Sara Lee er en stor, børsnoteret virksomhed.

”Hos Sara Lee påtager vi os et ansvar for vore medarbejdere, vore aktionærer, vores kunder, vores forbrugere, de samfund, vi er i, miljøet og vores leverandører,” hedder det på Sara Lee-koncernens hjemmeside.

Det er en del af hele koncernens overordnede strategi at støtte en social indsats i lokalområdet og at gøre en miljøindsats.

På kaffeområdet har Douwe Egberts virksomheder, herunder Merrild Kaffe, et samarbejde med Utz Certified,

som driver et verdensomspændende certificeringsprogram for bæredygtig kaffeproduktion med fokus på høj kvalitet, miljø og arbejdsvilkår. Det handler om at hjælpe kaffebønderne og de lokalsamfund i Mellemamerika, som kaffen dyrkes i.

Den bedste match

Lokalt i Danmark udmøntes den strategiske beslutning, som bestyrelsen og koncernledelsen har truffet, i samarbejdet med Kirkens Korshær. Katrine Tuelstrup lægger ikke skjul på, at inspirationen kommer fra Douwe Egberts globale marketingsafdeling i Holland.

– Vi undersøgte, hvilken organisation, der er det bedste match for os. Konklusionen var Kirkens Korshær. Organisationen er i hele landet. Den har masser af genbrugsbutikker. En høj grad af selvfinansiering og 6-8000 frivillige, som er ambassadører for organisationen. Merrild Kaffe vil gerne sige til Kirkens Korshærs mange frivillige: ”Vi gør også noget for jer.” Vi tilbyder dem, at de ikke behøver bruge penge for at købe kaffe, siger hun.

Hun understreger, at det også har været helt afgøren-

Rød Merrild er den gode hverdagskaffe. Budskabet i forbindelse med Rød Merrild er, at nu får vi en kop kaffe og en samtale.

de, at Merrild Kaffe gerne vil støtte det sociale arbejde, som Kirkens Korshær udfører. Ikke mindst har det stor betydning, at Merrild Kaffes medarbejdere finder den opgave, Kirkens Korshær løser, meget vigtig.

Informationssekretær Vibeke Lind har været en af Kirkens Korshærs nøglepersoner i samarbejdet med Merrild Kaffe.

– Det har selvfølgelig økonomisk betydning, at vores arbejdssteder og genbrugsbutikker får kaffe stillet til rådighed fra Merrild. Men da vi indgik samarbejdet, var det også, fordi vi opfattede Merrilds hensigter som reelle. Vi har haft en seriøs dialog, og de har gjort en stor indsats for at involvere både deres medarbejdere og samarbejdspartnere i kampagnen. På den måde har Merrild Kaffe også gjort en indsats for at udbrede kendskabet til Kirkens Korshær og betydningen af det sociale arbejde, vi udfører i Kirkens Korshær, siger hun.

Bare mennesker

Katrine Tuelstrup bekræfter.

– Det er vigtigt at hjælpe marginaliserede og udstødte mennesker. Værre kan det jo næsten ikke blive. Det lyder helt uhyggeligt. Men mange af de mennesker, der kommer hos Kirkens Korshær, kan jo betegnes som marginaliserede og udstødte, siger hun.

Katrine Tuelstrup har oplevet, at hendes mand inviterede én, som stod og tiggede på gaden, med ind at spise i et cafeteria.

– Det er en helt anden situation, fordi du kommer til at sidde overfor vedkommende og finder ud af, at det bare er et menneske, som det er gået skævt for. Man bliver mere rummelig med årene og ser, at livet ikke altid er lige nemt. Man oplever kolleger, der bliver fyret. Naboer der bliver skilt. Meget kan gå skævt, siger hun.

Da samarbejdet med Kirkens Korshær blev lanceret internt i Merrild Kaffe, var medarbejdernes første reaktion: ”Kirkens Korshær? Er det ikke lidt gammeldags og lovlig helligt?”

Bidrag og involvering

– Lidt overdrevet kunne man sige, at nogle nok tænkte: ”Her sidder vi i vores børsnoterede og bundlinjefikserede amerikanske concern. Hvad er det så for noget at komme med?” Men da Vibeke Lind og Bjarne Lenau Henriksen fra Kirkens Korshær kom og fortalte om organisationens arbejde, så de helt anderledes på det. Det efterlod et helt andet indtryk og rørte noget i folk, fortæller Katrine Tuelstrup.

Hun tilføjer, at Merrild Kaffe ikke har en officiel CSR-strategi (Corporate Social Responsibility, som er engelsk for virksomhedernes sociale ansvar).

– Men det her er et af de ben, vi gerne vil have en kommende CSR strategi op at stå på. For i samarbejdet med Kirkens Korshær kan vi både bidrage med noget, og vi kan blive involveret i noget.

Katrine Tuelstrup lægger meget vægt på, at Merrild Kaffe bliver involveret i Kirkens Korshærs arbejde.

– Sælgerne står i butikkerne og skal sælge det her. De skal sige: ”Kære disponent. Vi skal have mere plads, for vi har en vigtig kampagne.” Den dialog bliver ikke troværdig, hvis ikke sælgerne ved noget om Kirkens Korshær, mener hun.

Den gode hverdagskaffe

– Rød Merrild er den gode hverdagskaffe. Den har en rund og mild smag med en behagelig eftersmag. Det er almindeligt for dem, som drikker Rød Merrild, at de køber en pose om ugen. De drikker meget kaffe.

Hun tilføjer, at samtalen virkelig er en vigtig del af det. Også i de almindelige hjem.

– Hvis man brygger ti kopper ad gangen, drikker man det som regel sammen med nogen. Der er fokus på det unikke øjeblik. Vi kender alle den fornemmelse: ”Når jeg kommer hjem, sætter jeg lige kaffen over. Jeg sætter mig ned og clearer hjernen. Og når så min samlever kommer en halv time senere, er der stadig kaffe på kanden. Så får vi en kop sammen,” fortæller Katrine Tuelstrup.

Hun bliver ikke ked af det, hvis frivillige og ansatte i Kirkens Korshær fortæller om, at der er Rød Merrild på kanden, når de er på vagt. På den anden side set er det også vigtigt, at medarbejderne i Merrild Kaffe kender til det arbejde, som Kirkens Korshær gør.

Medarbejderengagementet i samarbejdet med Kirkens Korshær er vigtigt. Merrild Kaffe har haft mange overvejelser over, hvordan medarbejderne bedst kunne involveres. Der har også været en dialog om det emne mellem Merrild Kaffe og Kirkens Korshær.

Tøjindsamling

– Det endte med, at vi involverede medarbejderne i en tøjindsamling. Tøjindsamlingen har vi haft i seks afdelinger. Der har været en konkurrence mellem medarbejderne om, hvem der kunne samle mest tøj, fortæller Katrine Tuelstrup.

Desuden har medarbejdere fra Kirkens Korshær fortalt om arbejdet i varmetuerne og på de andre arbejdssteder i korshæren. Der er også skrevet om samarbejdet i interne personaleblade hos Merrild Kaffe.

– Det førte til, at flere kom og fortalte mig om personlige oplevelser, jeg ikke kendte til i forvejen. Én fortalte om sin mor, som lavede mad i en varmetue, og flere andre var også selv direkte eller indirekte involveret i frivilligt arbejde.

Ved et nærmere eftersyn er der med andre ord ikke så langt igen mellem dem, der arbejder i Merrild Kaffe, og dem, der kommer i Kirkens Korshær. I hvert fald er vi alle sammen mennesker med behov for en god samtale nu og da. Gerne over en god kop kaffe.

Måske en Rød Merrild.

PSN

Hele vennekredsen samlede ind

Thomas Madsen Bak er glad for samarbejdet mellem Merrild Kaffe og Kirkens Korshær.

430 kg tøj blev der samlet ind til Kirkens Korshær af den medarbejder, som vandt Merrild Kaffes konkurrence

Hvis der er noget, som betyder mere i Kirkens Korshær end kaffe, så er det tøj. Mange hjemløse, som kommer i Kirkens Korshær, har gavn af varmetuernes tøjuddeling, og uden indtægterne fra salget af tøj i genbrugsbutikkerne kunne Kirkens Korshær slet ikke løbe rundt økonomisk.

Derfor var det en flot gestus af medarbejderne i Merrild Kaffe at deltage aktivt i kampagnen ved netop at samle tøj ind til Kirkens Korshær. På den måde blev de involveret i Kirkens Korshærs arbejde på en måde, så hver deltager i indsamlingen har ydet et vigtigt personligt bidrag.

Som et lille ekstra krydderi til at skabe spænding omkring kampagnen, blev der afholdt en intern konkurrence mellem medarbejderne i Merrild Kaffe om at samle mest tøj ind. Vinder blev Thomas Madsen Bak.

Han er teamchef og sælger kaffe til butikker i Århus. 430 kg fik han samlet ind.

– Sidste år var jeg også stærkt involveret. Men i år vandt jeg konkurrencen. I den her branche laver vi somme tider salgskonkurrencer, og jeg går efter at vinde, fortæller han.

Det handlede om at samle mest muligt tøj i løbet af en

tre ugers periode. Så snart, Thomas Madsen Bak fik grønt lys til at gå i gang, gav han besked til hele vennekredsen og spurgte, om de havde noget tøj.

– Så de fik rensset godt ud i deres skabe derhjemme. Jeg har en pænt stor omgangskreds, og jeg har gemt tøj derhjemme siden sommerferien, fortæller han.

Lidt stolt som medarbejder

Thomas Madsen Bak er glad for samarbejdet med Kirkens Korshær.

– Man kan godt somme tider som medarbejder føle sig lidt stolt over, at dét her gør vores virksomhed. Og det kan give lidt misundelse blandt vores konkurrenter: Har de nu overskud til det. Når jeg er ude i et selskab privat, har jeg også oplevet, at folk spørger: ”Er det ikke jer, der støtter Kirkens Korshær?” Nogle kan måske ikke huske navnet. Så spørger de: ”Hvem er det nu, I støtter?” Det er meget positivt, siger han.

Når kampagnen løber af stabelen, bruger han samarbejdet med Kirkens Korshær aktivt i de butikker, han besøger.

FOTO: POUL STRUVENIELSEN

Hvis der er noget, der er vigtigere for Kirkens Korshær end kaffe, er det tøj. Uden salget af genbrugstøj ville Kirkens Korshær ikke løbe rundt økonomisk.

Medarbejderne hos Merrild Kaffe samlede tøj til Kirkens Korshær.

– Jeg fortæller, vi har en fælles tv-kampagne med Kirkens Korshær. Det er en meget legal kampagne. Vi kan også somme tider komme ud og spørge, om vi kan udlodde en el-kedel til forbrugerne. Det er ikke helt så interessant. Når vi fortæller om Kirkens Korshær, spørger de: ”Hvordan kan det være, I er involveret i det?” Så får vi en god snak om kaffe, og hvad det gør for folk, siger han.

Den århusianske sælger oplever, at Merrild Kaffes samarbejdspartnere og kunder tager godt imod kampagnen.

– Vi kan også somme tider få lidt ekstra plads. I nogle af kæderne er der ellers strikse regler for det. Men på den her måde skaber man et match og noget forståelse for andre mennesker. Vi prøver at tage det ind i vores udstillingsmateriale. Det bliver taget utroligt godt imod. Sidste år, hvor det var anden gang, kunne de godt huske det fra sidste år, fortæller Thomas Madsen Bak.

PSN

Der prioriteres skarpt

Når virksomheder samarbejder med sociale organisationer, er det et bevidst valg i en konkurrencepræget virkelighed

Efter finanskrisen er konkurrencen skærpet i erhvervslivet. Derfor gør de ydre omstændigheder, at virksomhederne prioriterer hårdere, når de bruger deres penge. Det gælder også, når der er tale om markedsføring.

Det vurderer Torben Dalby Larsen. Han er administrerende direktør for A/S Sjællandske Medier, som udgiver dagblade, ugeaviser og specialaviser, magasiner samt driver trykkerier, der bl.a. trykker Information og Kristeligt Dagblad, reklamebureauer og lokale elektroniske medier.

Han har også mange års erfaring fra bestyrelsesarbejde på højt niveau. Han har været formand for Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Dagblades Forening og var en tid fungerende formand for Danmarks Radio. Siden december har han været formand for Dansk Arbejdsgiverforening.

– Der prioriteres benhårdt af nød og tvang. Den enkelte virksomhed må gøre op med sig selv, hvad den vil satse på. Men jeg tvivler ikke på, at støtte til social ansvarlighed er en mulighed. Med den krise, vi er i, overvejer alle alt, siger Torben Dalby Larsen.

Det ydre omdømme betyder meget

Han oplever, at der er stigende fokus på virksomhedernes sociale ansvar. Men det sker ud fra en skarpere prioritering. Virksomhedernes motiver er på den ene side at fastholde sine egne medarbejdere, på den anden side at profilere virksomheden.

– Alt kan lade sig gøre, hvis det er frivilligt. Nogle vil slet ikke gøre noget i den retning. Andre vil satse og gøre det

skarpere, måske vil de gøre mere ud af det. Man skal vælge sin strategi med omhu for overhovedet at blive hørt. De pågældende virksomheder handler for at støtte en god sag. Men også for at profilere sig selv. De gør det for at forbedre deres eget omdømme.

Torben Dalby Larsen vurderer, at det ydre omdømme betyder meget for virksomhederne i dag. Jo større virksomhederne er, jo større vægt bliver der lagt på det omdømme, man har i offentligheden. For mindre og mellemstore virksomheder er det helt afgørende, hvordan virksomhedens egne medarbejdere opfatter virksomheden.

– Der er større fokus på at forebygge problemer for de medarbejdere, man har, og hjælpe dem, hvis man opdager, at de har problemer. Virksomhederne er jo meget optagede af at fastholde medarbejderne. Det gør man af menneskelige hensyn, men også af hensyn til at fastholde de kvalifikationer, medarbejderne har, siger han.

Det rummelige arbejdsmarked

Så er der hele tanken om det rummelige arbejdsmarked. Virksomheder, der tager folk ind, som har særlige behov.

– Det kan være medarbejdere, der har afsonet en dom eller har et handicap, som gør det svært for dem at klare sig på arbejdsmarkedet. Her er det helt afgørende, at det sker på et frivilligt grundlag, siger Torben Dalby Larsen.

Han understreger, at den virksomhed, der beslutter at tage imod disse medarbejdere, også skal have de nuværende medarbejdere med.

Der prioriteres behårdt af nød og tvang. Den enkelte virksomhed må gøre op med sig selv, hvad den vil satse på, siger ny formand for Dansk Arbejdsgiverforening, Torben Dalby Larsen. Han er administrerende direktør for A/S Sjællandske Medier, som blandt andet udgiver dagbladene Sjællandske i Næstved, Slagelse og Korsør, Dagbladet Roskilde, Køge, Ringsted og Frederiksborg Amts Avis.

– Den slags tiltag har været i fremgang under opturen. Flere og flere virksomheder har selv ønsket den slags tiltag. Men finanskrisen har ført til et tilbageskridt, der svarer nogenlunde til tilbagegangen i den almindelige beskæftigelse.

Torben Dalby Larsen tilføjer, at det er almindelig god lære, at dét, man prioriterer, skal man virkelig vise frem.

– Laver man markedsføring med et socialt formål for øje, så øges værdien, hvis man har sine egne medarbejdere med på en måde, så medarbejderne også har hjertet med i det, virksomheden gør. De er ambassadører for virksomheden udadtil, siger han.

Behov for økonomisk vækst

Erhvervsorganisationernes overordnede målsætning for øjeblikket er, at der bliver skabt nogle gode rammer for at øge den økonomiske vækst. Torben Dalby Larsen konstaterer med en vis optimisme, at både regeringen og oppositionen igen er begyndt at føre en overordnet diskussion om økonomisk politik.

– Vi har ikke haft en offentlig debat om den samlede økonomiske politik siden starten af 1990'erne. Det har i offentligheden handlet om, hvordan vi fik fordelt væksten. Selv om alle synes, de fik noget, så synes mange, at de fik for lidt, siger han.

Torben Dalby Larsen mener også, at det er nødvendigt at prioritere, hvis samfundet i fremtiden skal kunne hjælpe de mennesker, der virkelig har behov for hjælp.

– Nu har både regeringen og oppositionen gjort den økonomiske politik til et overordnet emne. Det kan føre til, at der kommer en større overordnet forståelse for den økonomiske politik.

– Min personlige holdning er, at hvis der ikke er en skarpt prioriteret diskussion, ender man nemt i grønthøstermetoden. Så rammer besparelsen over en bred kam. En overordnet diskussion vil også føre til, at man kan gøre mere for dem, der virkelig har behov, siger han og tilføjer, at ingen lande i verden bruger en større del af bruttonationalproduktet på den offentlige sektor end Danmark.

– Der er jo en betydelig opgave i at få håndteret den offentlige sektor på en måde, så der er tilstrækkelig styrke, udvikling og kraft i den private sektor til at finansiere det.

Lille land i global økonomi

I erhvervsorganisationerne har man to overordnede målsætninger.

Den ene er konkurrencedygtigheden. Da har vi et problem i forhold til lande, vi normalt ikke sammenligner os med, siger Torben Dalby Larsen med henvisning til Kina og Indien.

– Og lande som Tyskland endda, tilføjer han.

Den anden målsætning er bedre rammevilkår for investeringer i Danmark.

– Det er det, vækstforum arbejder med. Vi skal have skabt nogle rammer, så både dansk og udenlandsk kapital har lyst til at investere. Et erhvervs-klima, der motiverer til udvikling. Uanset hvad man måtte mene om tingenes tilstand, er Danmark et lille land i en globaliseret økonomi.

Han mener, at den næste store udfordring bliver at skaffe nok arbejdskraft.

Mange flere går på pension i de kommende år. Det er allerede om fem år, der er mangel på arbejdskraft, siger Torben Dalby Larsen.

Han mener dog, at Danmark sammen med andre lande har fået håndteret den første del af finanskrisen på en måde, så Danmark ikke skal gennemføre alt over en nat men ved et langt, sejt træk.

PSN

FOTO: POLU STRUVE NIELSEN

Partnerskaber er kommet meget frem i dag, siger Esben Rahbek Pedersen

De fleste prøver at undgå en risiko

Partnerskaber er øjeblikkets trend, når virksomheder skal vise, at de også tager et socialt ansvar

Erhvervsvirksomheder bygger i stigende grad en fortælling op om sig selv, hvor det er en vigtig del af historien, at de ikke blot plejer aktionærernes, men også samfundets interesser.

Flere virksomheder vil gerne vise, at de tager ansvar for deres medarbejdere, miljøet og samfundet. Og det gælder både det samfund, hvor produktionen er, og i de lande, hvor leverandørerne hører hjemme.

At virksomheder tager socialt ansvar kaldes på engelsk Corporate Social Responsibility. Forkortelsen CSR anvendes bredt af danske forskere og erhvervsfolk.

– De fleste bruger nok CSR lidt som en risiko-tilgang. De vil undgå kritik og undgå at blive fanget på det forkerte ben, siger lektor PhD Esben Rahbek Gjerdrum Pedersen, CBS (Copenhagen Business School, det tidligere Handelshøjskolen).

Han nævner som eksempel, at Shell kom galt af sted med olieplatformen Brent Spar, Jysk med børnearbejdere i Indien, og senest afsløredes det, at DONG købte kul fra nogle miner i Rusland, hvor kulminearbejderne havde meget dårlige arbejdsvilkår.

– Det fører til en masse kritik af virksomhederne. De vil gerne vise, at de har orden i eget hus, og det giver skandalerne ikke indtryk af, at de har, siger han.

Partnerskaber

På en stol i hans kontor ligger en Irmapose med logoerne fra de humanitære organisationer, som støttes af Danmarksindsamlingen (det store show på DR1, hvor der samles ind til 12 organisationer med projekter i Afrika). Hvorfor har han valgt at købe netop den?

– Det har jeg ikke engang set. Jeg skulle bare bruge en indkøbspose, siger han og fortæller videre, at det er en meget almindelig forbrugeradfærd:

– Halvdelen af dem, der har købt miljømærkede tekstiler, aner det faktisk ikke, forklarer han og spørger:

– Hvor mange tænker i grunden på, hvilken kaffe de drikker?

Det er vi meget bevidste om her på redaktionen af Kirkens Korshærs blad på grund af samarbejdet mellem Kirkens Korshær og Merrild Kaffe (se side 4). Et samarbejde, hvor

Kirkens Korshær og Merrild er godt med på den seneste udvikling. For partnerskaber er den ny trend.

– Partnerskaber er kommet meget frem i dag, Partnerskaber med private organisationer er i voldsom vækst, siger Esben R.G. Pedersen.

Andre eksempler på partnerskaber er et samarbejde mellem Coop og regnskovsgruppen Nepentes, som har et partnerskab om træproduktion. FDB har partnerskaber med WWF og Kræftens bekæmpelse. Microsoft og Ungdommens Røde Kors samarbejder om et projekt, der hedder "Net-hood" om at nå unge i socialt udsatte områder. BFR Kredit laver noget i boligområder.

Den innovative tilgang

Han tilføjer, at der også er et begreb som corporate volunteering (det betyder frivillighed i virksomhederne), hvor virksomhedernes medarbejdere kan melde sig som frivillige i et antal timer i en organisation. Der er også flaskemodtagelsen i Brugsen, hvor man kan donere panten til forskellige organisationer.

– Men den slags er profilerede projekter, som ikke fylder meget i virksomhedens arbejde, siger Esben Rahbek Pedersen. Han finder det mere interessant, når virksomheder fremstiller produkter, som har en direkte samfundsnyttig virkning.

– En helt særlig slags virksomheder er dem, der har en innovativ, det vil sige nyskabende, tilgang til CSR. "Specialisterne" er softwareudviklere, som fandt ud af, at autister er gode til at lave nogle bestemte ting, og det bruger de så, nævner han som eksempel.

– Novozymes kan opfinde enzymer, som betyder, at kan du reducere temperaturen på vaskegraderne ved tøjvask, så har det indflydelse på miljøet. Der er produkter, som retter sig mod de fattige lande, f.eks. hvis man kan lave billigere operationer på grå stær.

Esben Rahbek Pedersen har indtryk af, at man kan bruge CSR til at komme ind på nye markeder. Især hvad bæredygtighed angår.

– Der er for eksempel plus-huse, som producerer mere energi, end de forbruger. Men det gode ved det er, at vi ser en knopskydning af nye, innovative CSR løsninger.

Kunder stiller krav

– Omkring 60 procent af virksomhederne bliver mødt med krav om miljømæssig eller social ansvarlighed fra kunderne, siger han.

Esben R.G. Pedersen mener ikke, det er tilfældigt, at det er de stærke brands, mærkevareproducenterne, som kom først med CSR. Her kan nævnes mærkevarer som Hennes og Mauritz, Ikea og Nike.

– Nogle af de første, som lavede etiske retningslinjer, var Levis. Så kom Nike – de fik så problemer med deres leverandører, siger han.

Det hænger sammen med, at mange forbrugere er opmærksomme på CSR. Deres holdninger bliver bare ikke altid ført ud i praksis.

– Hvis du spørger forbrugerne, så lægger mindst 30 procent vægt på CSR. Men det er kun tre procent, som handler efter det. Måske er det lidt flere. Det kommer an på, hvilke produkter, der er tale om. Hvis det er produkter, du putter i munden eller på din krop, er der stor bevidsthed om det. Færre ved, hvad der er i den computer, de arbejder med, siger Esben R.G. Pedersen.

Han tilføjer, at når beslutningen om et køb træffes, lægger forbrugeren først og fremmest vægt på pris og kvalitet.

– Der er flere studier, som ser på forskellen på, hvad forbrugerne siger, og hvad de gør. Et område som fairtrade har langt fra den markedsandel, det burde have set i forhold til dem, der går ind for det.

En fødekæde

Når en virksomhed har etableret sig og begynder at vokse, sker der også en udvikling i brugen af CSR.

– Der er somme tider en fødekæde. Man starter med det nære, måske med at fokusere på interne miljøproblemer i virksomheden. Så støtter man den lokale håndboldklub. Når man så etablerer sig i Kina, bliver det vigtigere at fokusere på leverandørstyring med etiske rettigheder, siger Esben Rahbek Pedersen.

– Virksomheder kan også støtte en udvikling i samfundet, som de mener, at regeringen forsømmer. Novo Nordisk støtter f.eks. forskningen på DTU og KU. Der er virksomheder, som producerer bleer og fordeler dem til de fattigste familier.

CSR på mange måder

Han understreger, at virksomheder kan anvende CSR på mange måder. Og med forskellige motiver. Nogle erhvervsfolk bliver først filantroper på et sent tidspunkt, efter at de har tjent store penge på opføre sig uetisk i mange år. Andre ser CSR som risikohåndtering. Endnu andre bruger CSR mere strategisk i relation til deres arbejde og produkter.

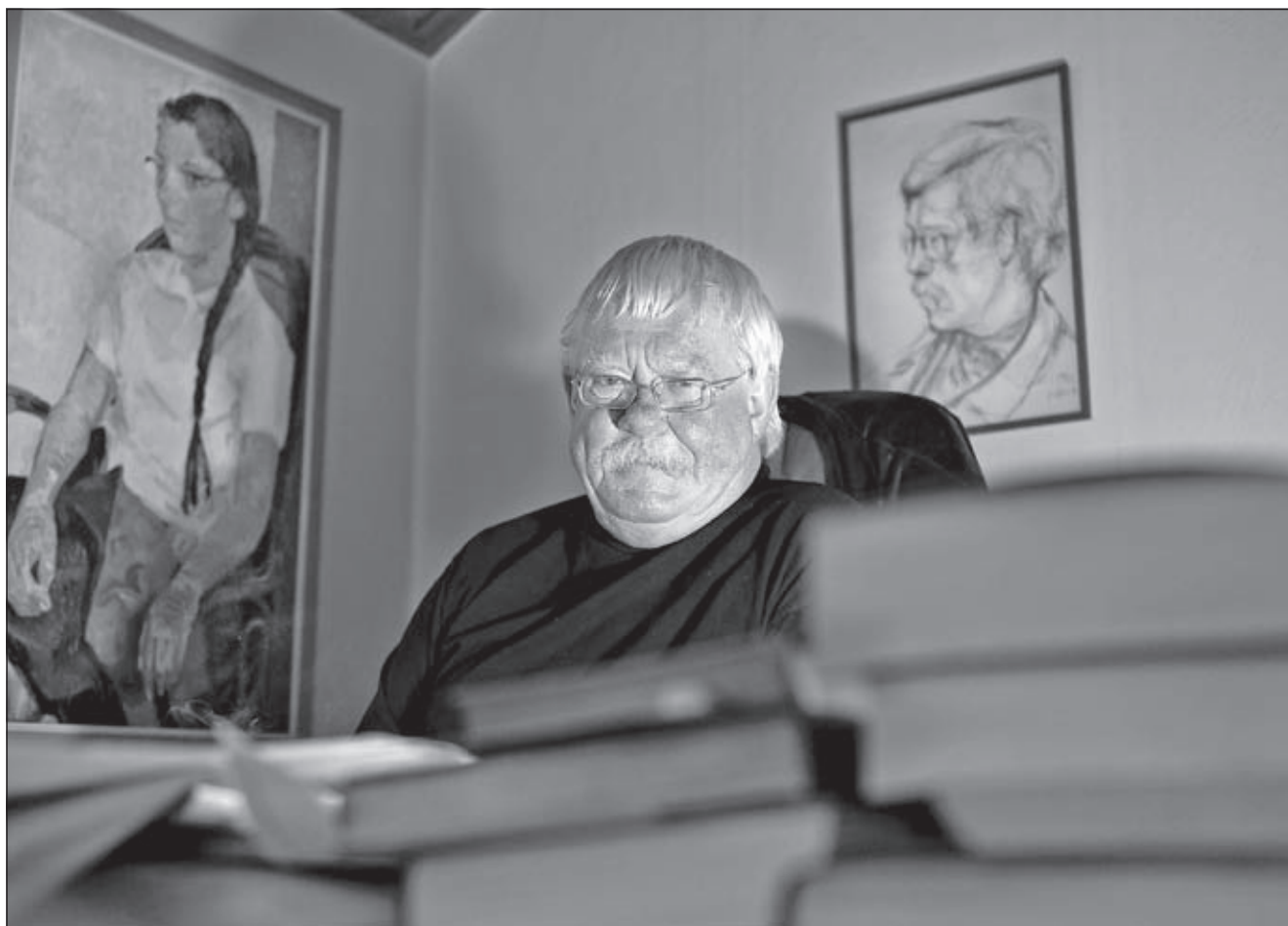
Der kan også være stor forskel på, hvordan en stor, børsnoteret virksomhed med en stærk bestyrelse, som varetager aktionærernes interesser, agerer sammenlignet med en lille virksomhed drevet af én ejer eller en meget stærk leder.

– Det er straks sværere i en virksomhed, hvor der er en bestyrelse, som vil noget andet end lederen. Eller når det er en større virksomhed. I de store virksomheder er det mere risikotilgangen, der dominerer, siger Esben R.G. Pedersen.

Han tilføjer, at investorerne også i stigende grad stiller etiske krav. Ikke kun fordi, de største investorer i Danmark ofte er pensionselskaber, som er meget følsomme overfor dårlig omtale, fordi opsparerne er almindelige lønmodtagere. Der er også investeringsforeninger, som har kriterier.

– Det sker meget sjældent, at de ikke har etiske kriterier. Der kan være investeringsforeninger, som virkelig mener det. Der kan også være kriterier, som er så vagt formuleret, at det ikke har stor betydning, mener Esben R.G. Pedersen.

PSN

Hvis vi holder os til det logiske, så kan virksomheder ikke være socialt ansvarlige for noget som helst, siger Mogens Stiller Kjærgaard.

En virksomhed kan ikke være etisk ansvarlig

En virksomhed kan ikke elske sin næste som sig selv, siger teolog med mange års erfaring fra erhvervslivet

– Virksomheder er juridiske personer og skal overholde landets love. Men en virksomhed kan ikke tage stilling til etik, mener dr. theol. Mogens Stiller Kjærgaard

Doktorgraden i teologi blev grundlaget for en ganske usædvanlig karriere. Mogens Stiller Kjærgaard blev aldrig præst. I stedet kom han til at virke i erhvervslivet som konsulent. Siden 1987 har han haft sin gang som rådgiver på direktiongangene.

Han var ansat i mange år hos PA Consulting Group, men en arbejdsuge på 70 timer var for anstrengende i længden. Så da han nåede den alder, hvor nogle går på efterløn, sprang han ud som selvstændig.

– De mange timer var et vilkår for at have jobbet. Til

gængæld var lønningerne meget gode. Men de fleste konsulenter holdt kun fire år, Det viste en undersøgelse, fortæller Mogens Stiller Kjærgaard som indledning til et interview, der skal handle om CSR, Corporate Social Responsibility, på dansk: Virksomhedernes sociale ansvar.

Er det ikke at køre folk for hårdt, hvis de kun holder i fire år?

– Man har ikke glæde af det i længden. Hvis man spørger: Hvad har man i udbytte af at slide folk ned? Så er svaret, at for det første er det økonomisk en dårlig ide

set fra virksomhedens synsvinkel. For det andet er det helbredsmæssigt skidt set fra medarbejderens vinkel.

– Det er svært at finde højt kvalificerede. Det koster typisk en årsløn at ansætte en ny medarbejder på det niveau.

– Min vurdering af begrebet virksomheders sociale ansvar er, at det er jeg dybt negativ overfor. Det er en absurd konstruktion. Det at have et ansvar er noget, man kan tillægge personer. Men ikke virksomheder. En virksomhed kan have et juridisk ansvar som en juridisk person. Men den kan ikke have et etisk ansvar.

– Den vestlige kultur bygger på jødedommens og kristendommens etik: Jødedommen har de ti bud. Kristendommen har næstekærlighedsbuddet. Prøv at forestille dig, du skulle prædike det for en virksomhed? Du kan ikke sige til en virksomhed: ”Du skal elske din næste som dig selv.” Kan en virksomhed overhovedet elske, hvem er virksomhedens næste, og hvordan kan den elske sig selv?

Prøv at forklare en virksomhedsleder om etik...

*Men kan man i det mindste ikke sige:
Du skal afskedige folk, som du selv ønsker at
blive afskediget?*

– Det er jo chefen og ikke virksomheden, der afskediger. Etik angår forholdet mellem mennesker og kun forholdet mellem mennesker.

– Det er jo meningsløst at tale om virksomheden som en etisk person. Hvis Folketinget vedtager en lov om social ansvarlighed, så skal virksomheden overholde loven. Men det gør den ikke til en etisk person.

– Virksomheder har et produktansvar. Det bruger man meget i USA, hvor virksomheder sagsøges for alt muligt. Men et er at have et produktansvar – noget andet er at have et socialt ansvar. Så skal man lovgive sig ud af det.

– Man kan gøre det ved at kalde virksomheden en juridisk person. Men den kan aldrig blive en social person. Det er kun mennesker, der kan være sociale personer. Det kan virksomheder ikke.

*Men hvis det er mennesker, som ejer
virksomheder, driver dem, har aktier i dem?*

– Det står mig frit for, hvordan jeg vil drive min virksomhed. Jeg kan vælge at ændre mine medarbejders vilkår eller støtte Kirkens Korshær. Men man kan ikke pålægge mig det.

– Mange virksomheder har påtaget sig opgaver af social karakter. B&O i Struer har gennem mange år taget ansvar ved at ansætte folk, der var fysisk eller psykisk handicappede. Men de er gået helt stille med det. Grundfoss har påtaget sig nogle andre opgaver, som de er gået meget åbent ud med og har lavet et stort nummer ud af.

– Men man kan ikke påstå om de to virksomheder, at de er socialt ansvarlige. Det er ligesom, når min kone af sin relativt beskedne løn betaler en sum jævnlige til Kirkens Korshær. Men det er ikke noget, hun gør som advokat, hun gør det som person.

– Bestyrelsen og ejerne kan pålægge direktøren at udvise en eller anden form for socialt ansvar. De kan sige: Du skal ansætte et antal mennesker med et handicap f.eks. Så skal han selvfølgelig følge den ordre, han har fået. Det ligger i hans stilling. Men det gør ham ikke socialt ansvarlig.

– Spørgsmålet er også, om det er, fordi de udviser ansvarlighed. Man kunne have den mistanke, at det er markedsføring. Men selv, hvis de tror, det er ansvarlighed, så er det på vilkår. Hvis de beslutter, at de vil give en del af overskuddet i en virksomhed til et godt formål, så er det ikke virksomheden, det er ejeren eller ejerne af virksomheden, der bidrager til noget.

– Hvis vi holder os til det logiske, så kan virksomheder ikke være ansvarlige for noget som helst.

– Løgstrup var inde på, at et menneske altid holder noget af et andet menneskes liv i sin hånd. Kan en virksomhed holde et andet menneskes skæbne eller liv i sin hånd? Det er jo noget vrøvl. Virksomheden kan ikke holde nogens skæbne i sin hånd. Nogle kan have idealer. Novo kan have idealer om at hjælpe verdens sukkersyge. Men vi kan ikke tale om, at en virksomhed har en samvittighed.

– Hvem var på anklagebænken under Nürnberg processen, var det Tyskland? Var det nazipartiet? Nej, det var de ansvarlige personer!

*Men hvis nu både aktionærer, bestyrelse,
direktion og medarbejdere i en virksomhed er
kristne og overholder næstekærlighedsbuddet?*

– Nu er vi ude i, at menneskene præger virksomheden. Vi kan godt forestille os en virksomhed af mennesker, der alle udlever næstekærlighedsbuddet. De gør måske alle sammen alt for at støtte Kirkens Korshærs klientel.

– Men lad os så sige, at nabovirksomheden ikke gør det. Er de så socialt uansvarlige? Det kan man ikke påstå, fordi begrebet ansvarlighed ikke har noget at gøre med virksomheden. Det er logisk set en ulogisk konstruktion.

*I USA lige efter industrialiseringen var der ikke
noget socialt sikkerhedsnet. Da gik rige men-
nesker, som ejede virksomheder, ind og sagde:
”Vi må hjælpe!” Det er da social ansvarlighed?*

– Så er det ejeren du appellerer til. Hvis jeg var Rothschild (meget, meget rig bankmand, red.), ville jeg da også overveje, om jeg ikke skulle bruge nogle af de penge, som jeg alligevel aldrig kan bruge selv, til et ordentligt formål. Men det er personen, der gør det. Det er ikke Microsoft, der gør det. Det er Bill Gates.

– Det kunne være en bestyrelse, men igen gør den det på vegne af ejerne. De kan beslutte, at det vil vi som mennesker ikke blive ved med at se på, så gør vi noget som mennesker. Hver gang, der går 100 kroner ind, giver vi ti kroner til Læger uden Grænser.

– Når Frelsens Hær ved juletid får 100 kroner ned i en bøsse, så er det mig og ikke min virksomhed.

*Men du kan trække det fra i skat!
Så hænger det juridiske og det etiske vel sammen. Der er faktisk lovgivet på området.
Vi ansføres – både virksomheder og privatpersoner – til social ansvarlighed?*

– Juraen kan mange ting her i verden. Men det er noget, vi beslutter. Det har ikke noget at gøre med etik.

– Kan du huske en af grundene til, at Luther i sin tid reformerede kirken. Dette er betænkeligt nær ved. Man kan købe sig aflad. Hvis det er det, der foregår, synes jeg, vi skal melde os kollektivt ind i den katolske kirke. Vi kan

slippe af med diskussionen om kirkens forhold til staten og en masse andre problemer.

– Der er tale om aflad, men vi kalder det skattelettelser.

Hvis man betragter virksomheder som sociale konstruktioner af mennesker, der gør noget sammen, kan man vel sige, at de har et fælles socialt ansvar. I Merrild Kaffe samler medarbejderne for eksempel også tøj ind til Kirkens Korshær?

– Der er tale om individer. Det er både jeg og alle andre i deres gode ret til. Merrild Kaffes samarbejde med Kirkens Korshærs er tilpas underspillet til også at være sympatisk.

– Men det er mennesker, der på aktionærernes vegne tager beslutningen. Det er ledelsen som personer, og det er medarbejderne som personer, der deltager i aktiviteterne. Det er de individer, som deltager, der er socialt ansvarlige, siger Mogens Stiller Kjærgaard. **PSN**

Nyt tilbud til hjemløse

Samarbejde om nødovernatning i kirke på Vesterbro

Kirkens Korshær er med i et nyt tilbud til hjemløse på Vesterbro i København. Tilbuddet Nattely i Bavnehøj Kirke åbnede den 2. januar.

Der er vigtigt, at Kirkens Korshær er tilstede for alle, siger Birgitte Jeppesen, som er korshærspræst, leder af Mariatjenesten og sogne- og diakonipræst på Vesterbro.

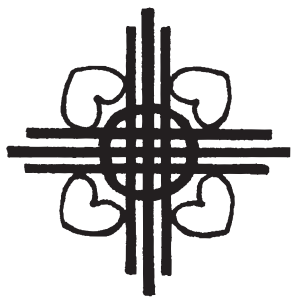
– For Kirkens Korshær er det vigtigt, at vi er tilstede for alle, siger Birgitte Jeppesen. Hun er korshærspræst, leder af Mariatjenesten og sogne- og diakonipræst på Vesterbro.

Der er stadig brug for flere frivillige: Interesserede kan henvende sig til pastor Anita Rohwer på aro@km.dk eller 21647721. Der er møde for frivillige den 12. januar kl. 19 i Bavnehøj Kirke, Tranehavevej 21, 2450 København SV.

Selve tilbuddet er for alle, som mangler et sted for natten. I de senere år er der især kommet mange udlændinge til blandt de hjemløse i de store danske byer. På Vesterbro mangler der et sted, hvor de kan være om natten. Mariatjenesten, som Kirkens Korshær driver i Maria Kirke, lukker klokken 23. Mændenes Hjem, som Missionen blandt Hjemløse driver i Istedgade, må ikke tage imod udenlandske hjemløse.

– Det vil være muligt at få en kop suppe og sove i kirken fra kl. 23 til kl. 8 – i perioden frem til udgangen af marts, fortæller Birgitte Jeppesen. Nattely kan åbne takke være økonomisk støtte fra Socialministeriets nødpulje, Vesterbro Lokaludvalg og de frivillige, som der stadig er brug for lidt flere af.

Vesterbro Bykirke, som er et samarbejde mellem kirkerne på Vesterbro, Missionen blandt Hjemløse, Projekt Udenfor, Hjemløsehuset, Dansk Røde Kors og Kirkens Korshær med i projektet. **PSN**

2. sektion

Nr. 2 • Februar 2011 • Redigeret af Irene Søndergaard Friis og Bent Friis

DÅRSKAB

Korset, det torturretskab, som Jesus døde på hin langfredag, spillede en central rolle i H.P. Mollerups teologi. Og dermed kom det til at spille en central rolle i den teologi, han byggede vores organisation, Kirkens Korshær på. Og i navnet, som det ses. Om korset skriver Paulus i sit første brev til menigheden i Korinth: ”Vel er ordet om korset en dårskab for dem, der fortabes, men for os, der frelses, er det Guds kraft – der står jo skrevet: ”De vises visdom vil jeg ødelægge, de kloges klogskab vil jeg tilintetgøre.””

Det første emblem i korshæren var ovalt med en rød baggrund, hvorpå en hånd rækker korset frem. Ordene ”ved dette skal du sejre” står i randen af emblemet. Konstantin den Store, den senere kejser i Rom skal have set korset på himlen i et drømmesyn og hørt en stemme sige ordene natten før det berømte slag ved den milviske bro, hvor han vandt tronen. Han blev jo den kejser, der siden gjorde kristendommen til statsreligion. Det er udgangspunktet for Kirkens Korshærs virksomhed, at evangeliet om Kristi kors med alt, hvad dette symbol rummer, skal rækkes til mennesker. Derfor skulle korset også indgå i organisationens navn: Det er en korshær, er hær under Korsets mærke, vi sammen kæmper i i vor kamp for medmennesker, der ellers er sat udenfor af den ene eller

den anden grund. Er fattige, ikke bare i økonomisk, men også i dybt medmenneskelig forstand.

Social indsats for fattige kom i Kirkens Korshær snart til at spille en meget stor rolle i forhold til den evangeliserende. Og sådan er det stadig. Men kirkens diakoni handler samtidigt om såvel forkyndelse i direkte forstand som social indsats for fattige. For at blive lidt i jule-sammenhæng: Juleevangeliet om fred på jorden til mennesker, som Gud vil, det skal prædikes samtidigt med uddelingen af julehjælp. De to ting hænger uløseligt sammen i Kirkens Korshær. Vi tror på Jesus Kristus, Guds eneste Søn. Derfor ser vi næsten og kommer ham i møde dér, hvor hun er. Fordi Jesus lod sig føde til verden i dyb fattigdom, derfor er vi, som tror på ham, forpligtede på det menneske, der bliver vor næste.

De nævnte ord af Paulus er hentet fra epistelteksten til ”Søndag seksagesima”, den tresindstyvende dag, nemlig før påske. Altså søndagen lige før fastens 40 dages eftertænkningstid til påske går ind askeonsdag. Vi har udblik til påskens voldsomme drama. Til korset og alt det, det står for som det kristne symbol frem for noget. Dette kors skal rækkes frem til medmennesker i al dets tåbelighed. En tåbelighed er det jo, set i forstandens klare lys.

Men det er en Guds kraft for os, der frelser, siger apostlen. Han måtte vel vide det, eftersom han levede og døde med det og på det. Han hørte nemlig til de frelste, det var han ikke et øjeblik i tvivl om. Ordet ”frelse” er en sammentrækning af de to ord fri og hals. Det havde været skik, at slaver, som i vid udstrækning var brugt i romerriget, fik smedet en ring om halsen med deres herres bomærke på. Blev slaven frigivet, og det blev nogle af dem, uden at de fik det ret meget bedre socialt af den grund, fik de en fri hals ved at slavemærket blev fjernet fra deres hals.

Paulus’ tankegang er da, at i mødet med Kristus dér ved Damaskus’ byport (Apostlenes Gerninger kap. 9) fik han i overført forstand fjernet den ondes slavemærke fra sin hals, blev frelst. Bevidstheden om det gav ham selve frimodigheden til at prædike hvor som helst for hvem som helst, han mødte på sit livs vandringer ad romerrigets støvede landeveje. Uanset de omkostninger, det måtte have. Han var udsat for ren terror, forfølgelse og den nedrigste intimidering. For øje havde han sin Herre, der selv var død på romernes foretrukne torturretskab, bare for, at han, Paulus, den tidligere kristenforfølger (det var jo derfor, han i sin tid var kommet til Damaskus!), skulle have hans liv. Så for Paulus og alle kristne siden er korset ikke dødens, men livets symbol.

Frelse og fortabelse er to nøgleord i kristen tro og teologi. Men de er også blevet misbrugt til at slå uskyldige mennesker over i hovedet med og påføre dem frygtelige kvaler. Men imellem de to poler står netop det tåbelige evangelium om korset. Det skal prædikkes. Det er det vigtige, set også med korshærens øjne. Vi skal derimod ikke sætte mærkater med ”frelst” eller ”fortabt” på hinanden. Det må vi overlade til Gud og den enkelte. Hvis Helligånden gør den tåbelige prædiken om korset til sandheden for dig – så er du frelst. Dermed er det blevet Guds kraft i dit liv. Du har fået Livet.

BF

SÆDE- MANDEN

Jordens lærke sving dig op,
brug din grå og spinkle krop
til at juble over kerner,
der er spredt som gyldne stjerner
over bondens brakke jord.
Sådan spreder Gud sit ord.

Tryk er klippen for vor fod,
men den giver ingen rod,
som i middagsheden værner
bondens spredte spire-kerner.
Der er kun et tyndt lag jord.
Men Gud spreder dog sit ord.

Tidsler med en ilter top
står på vagt i sluttet trop
for med kvælertag at fjerne
spiren på den strutne kerne,
der vil vokse i hans jord.
Men Gud spreder dog sit ord.

Jordens lærke, sving dig op!
Gud har sørget for din krop,
for han under dig så gerne
føden af hver enkelt kerne,
du kan se i bondens jord.
Sådan spreder Gud sit ord.

Gud har regnet nøje på,
hvor hans sædemand skal så.
Ordet er den spire-kerne,
der skal vokse for at værne
troen på den gode jord.
Derfor spreder Gud sit ord.

Himlens lærke, sving dig op!
Ser du ikke aksets top,
som det står med tunge kerner?
Han, som skabte himlens stjerner,
finder selv den gode jord.
Derfor spreder Gud sit ord.

*(Mark. 4) Jens Simonsen: Sennepsfrøet
Salmer. Forlaget Tuxedo 1994.*

DER FINDES INGEN LILLE GUD

Mange mennesker vil gerne afsætte lidt plads til Gud i deres liv – måske særligt her ved decembertide. Det hører ligesom årstiden og højtiden til. Ikke fordi de har specielt brug for Gud, men som en høflig gestus overfor tilværelsens højere magt. Jo, en lille plads må han gerne få. Men det går ikke. Der findes ingen lille Gud. Der findes derimod en stor Gud, og han kalder på din tilbedelse. Ikke for at blive større, for det kan ikke lade sig gøre – men for at dit liv må blive større, rigere, sandere. For du er skabt til at tilbede, og når du gør det, da får du syn for den åndelige verdens virkelighed. Du opdager, at du en hjemløs på jorden, men hører hjemme hos din Gud og himmelske Far.

I en af de nyere salmer i vores salmebog – nr. 89: ”Vi sidder i mørket, i dødsenglens skygge” Johannes Johansen 1996 – deri hedder det i andet vers om den ventetid i mørkningsstunden, som den levende Gud selv vil udfylde med sit frelsende nærvær:

*Nu sidder vi stumme og venter på stunden,
da Herren vil komme, besøge sit folk
og lægge os levende lovsang i munden,
Guds Ånd fra det høje vil være vor tolk.
Vor vantro skal vige,
Guds sol skal da stige
med budskabet: Ingen skal uønsket græde,
det næret vort håb, og det bærer vor glæde.*

Sognepræst Jørgen Pedersen.

OM AT GÅ I KIRKE

Fordi jeg ikke kan undvære det.

Hvorfor jeg går i kirke? Ja, det er vel fordi, jeg ikke kan undvære det. Og for at blive ”tanket op”. Så er der selvfølgelig også det sociale i det – når man som jeg er alene, er det godt at komme hen og møde nogle mennesker og få en snak over kirkekaffen.

Jeg bliver sat i perspektiv.

Jeg går i kirke, fordi det er der, jeg finder ro til at være stille. Livet er fyldt med krav til at tage stilling og gøre det, de andre forventer, men i kirken kan jeg bare være.

I dagligdagen kommer meget til at handle om mig selv – om hvad jeg vil, hvad jeg skal have gjort, hvad jeg er ængstelig for o.s.v. Men under gudstjenesten møder Gud mig med ordet om, at det hele ikke afhænger af mig eller handler om mig. Jeg oplever mig selv som en lille del af en større sammenhæng. Jeg tror det er sundt på den måde at få sig selv og sin tilværelse sat i perspektiv.

At være en del af menighedens fællesskab.

Jeg går i kirke af flere grunde. Jeg synes, vi i vort sogn har gode præster, så jeg ofte får noget godt ud af prædiken.

Selv om jeg ikke er en varm tilhænger af den gudstjenesteform, vi har i den danske folkekirke og jeg gerne så mange ting lavet om, vil jeg gerne være en del af menighedens fællesskab, så derfor tager jeg også engang imellem af sted, når jeg ikke har helt så meget lyst til det.

Fra Fredens sogns kirkeblad.

EN VERDEN AF LAVE

Vi har fået en verden betroet, som det er vores opgave at passe på og give videre til vores efterkommere. Vi er forhåbentlig ikke de sidste på jorden; vore børn og børnebørn og oldebørn kommer efter os.

Som med alt andet svært gives der ingen nemme løsninger på – ej heller kristne – hvordan vi tackler denne verdens altomfattende problemer, udover at vi ikke skal beholde hænderne i lommerne!

Min trøst og styrke i alt er, at jeg ved, jeg er i Guds hånd uanset hvad, og hans kraft og kærlighed vil give mig mod og styrke i det liv og de opgaver, jeg finder vigtige.

Provst Lone Hvejsel.

OMVENDELSE

Når vi sammenholder lignelsen om figentræet med fortællingen om Galilæerne, der nådesløst bliver nedslagtet af Pilatus og Jesu ord at vi alle vil få en død som dem, hvis ikke vi lader os omvende, så kommer omvendelsen til at bestå i at se nåden.

Omvendelsen består i at se nåden. Omvendelsen består i, at vi ser, at der gives os en ny chance. At vi ikke af egen kraft behøver at lykkes med alting. At det er i orden at bede om hjælp. som gartneren går i forbøn for figentræet og beder om en chance til, således går Jesus i forbøn for os mennesker og beder om, at vi må få en ny start. Der er altid en ny begyndelse.

Men det er ikke sikkert vi kan og vil se den. Hvis vi er blevet forblinded af mulighederne. Hvis vi påtager os ansvaret for at blive en succes, og helt og aldeles mener, at det er op til os selv.

Så kommer vi til at dø som Galilæerne siger Jesus. Meningsløst og brutalt. Døden bliver meningsløs og brutal, fordi den følges af et meningsløst og brutalt liv.

Livet hvor vi selv er herrer over om alt lykkes eller mislykkes er brutalt, og alt for ofte er det meningsløse ting, vi vurderer vores succes på. Søren Kierkegaards udsagn om, at man skal være sit eget livs ansvarshavende redaktør, i betydning, at man skal tage ansvar for sine gerninger, er blevet et vulgært eksistentielistisk mantra.

Omvend jer og bliv frelst fra meningsløsheden og brutaliteten, siger Jesus til os i dag.

Omvend jer og se, at I ikke alene bærer meningen med jeres liv. Omvend jer og se nåden. Jeg tilgiver jer og giver jer hver dag en chance til.

(Luk. 13,1-9)

Frimenighedspræst Hanne Dahl.

HER FINDER DU KIRKENS KORSHÆR:

HOVEDKONTORET:

Nikolaj Plads 15, 1067 København K
Åbningstid: Kl. 8-16, fredag 9-13. Tlf. 3312 1600
Bankgiro: 9541-5 40 14 29. Telefax: 3312 2036
kk@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
www.kirkenskorshaer.dk

Korshærchef: Helle Christiansen, tlf. 2992 2050,
helle.christiansen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Udviklingschef: Jesper Rønn-Simonsen, Tlf. 3312 1600,
jrsmonsen@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Administrationschef: Lene Andreasen,
lene.a@kobenhavn.kirkenskorshaer.dk
Personalekonsulent: Aurora Pilgaard, tlf. 3312 1600,
api@kirkenskorshaer.dk
Kampagneleder: Heiner Lützen Ank, tlf. 2078 4257,
heiner@kirkenskorshaer.dk
Relationsmedarbejder: Sune Bak Wessel,
tlf. 3312 1600, sune@kirkenskorshaer.dk
Informationssekretær: Vibeke Lind, tlf. 3616 3655 /
4038 1051, vibeke@kirkenskorshaer.dk
Redaktør: Poul Struve Nielsen, Journalist DJ,
tlf. 4162 5552, poulstruvenielsen@kirkenskorshaer.dk
Formand for landsstyrelsen:
Stig Andreas Munch, Houvej 32, Lohals,
5953 Tranekær, tlf. 6255 1264

LANDSSEKRETÆRER

ØST (Sjælland og øvrige østlige øer): Sune Bak
Wessel, tlf. 3312 1600, sune@kirkenskorshaer.dk
SYD (sydlige Jylland og Fyn): Sara Nørholm (vikar),
Albanivej 15, 5792 Årslev, tlf. 6130 6896,
saranoerholm@sol.dk
NORD (Midt- og Nordjylland): Jørgen Skovgaard
Nielsen (vikar), Silkeborgvej 17, 8700 Horsens,
tlf. 6134 3416, jskovgaard@kirkenskorshaer.dk

GENBRUGSKONSULENTER

NORD (nordlige Jylland)

Peter Høyer Hansen, Spørringvej 30,
Mejlby, 8530 Hjortshøj, tlf. 2292 5999,
Peter.h@kirkenskorshaer.dk

ØST (Sjælland og øvrige østlige øer)

Ove Elboth, Hornebyvej 10A,
3100 Hornbæk, tlf. 2326 0259,
elboth@post.tele.dk

SYD (sydlige Jylland og Fyn)

Bodil Bertelsen, Genforeningsvej 14, Døstrup,
6780 Skærbæk, tlf. 5099 8939,
bodil@kirkenskorshaer.dk

KORTSALGET

Hovedkontoret, tlf. 33 12 16 00

ARRESTHUSTJENESTEN

Øst for Storebælt: Stig Kofoed, Sverigesvej 31,
4293 Dianalund, tlf. 2020 5237
Fyn og Jylland syd: Ove Lauritsen, Marselis Boulevard
16, 1. tv., 8000 Århus C, tlf. 8619 1847
Jylland nord og midt: Johannes Holst Hansen,
Børglumvej 74, Tjørring, 7400 Herning, tlf. 9726 7414

KORSHÆRSPRÆSTER

Helsingør: Jørgen Ingberg Henriksen, Stjernegade 16
G, 3000 Helsingør, tlf. 4920 3550, jih@km.dk
Holstebro: Søren Nielsen, Rudesvej 15,
7500 Holstebro, tlf. 9742 8142
Horsens: Vakant
København: Bjarne Lenau Henriksen, Nivåpark 16,
2990 Nivå, tlf. 3964 3098
Olav Poulsen, Vendersgade 10, 1363 København K,
tlf. 3393 6674
Birgitte Jeppesen, Valdemarsgade 27,
1665 København E, tlf. 2615 8326
Odense: Peder Thyssen, Allegade 55, 5000 Odense C,
tlf. 6612 4423
Randers: Lone Nyeng, Haldvej 8A, Hald, 8983 Gjerlev,
tlf. 8647 4342
Silkeborg: Annette Kortegaard, Drosselvej 17,
8600 Silkeborg, tlf. 8682 0792
anette_kortegaard@mail.tele.dk
Slagelse og Korsør: Christina Helene Sørensen,
tlf. 6160 4421, chhs@km.dk
Sønderborg: Henriette Heide-Jørgensen
Nordborgvej 5, 6430 Nordborg, tlf. 7345 2114
Vejle: Bodil Jølvær, Nøddevænget 28, 7100 Vejle,
tlf. 7583 1781, bodil.joelver@post.tele.dk
Vejle-Kolding-Fredericia: Inge Pilegaard Thomsen,
Niels Skovsvej 28, 7100 Vejle, tlf. 7585 8007
Viborg: Kirsten Greve, Vinkel Præstegård, Vinkel,
8800 Viborg, tlf. 8663 9216

Aalborg: Lena Bentsen, Julivej 30, 9720 Klarup,
tlf. 9832 6575
Århus: Jørgen Lasgaard, Marselisvej 9, 8000 Århus C,
tlf. 8611 3339

BYARBEJDET

9700 Brønderslev

Værestedet Fristedet, Nørregade 6 A, tlf. 9880 1168.
Helle Toftedgård Nielsen, Fristedet@korshaeren.dk

6700 Esbjerg

Varmestuen, Exnersgade 39, tlf. 7513 9618.
Lars Lindinger, kk.esbjerg@esenet.dk

7000 Fredericia:

Varmestuen, Danmarksgade 79, tlf. 7593 3900.
Inge Pilegaard Thomsen, lpt@km.dk

3000 Helsingør

Herberg og Varmestue, Stubbedamsvej 10,
tlf. 4920 1082.
Anette Lauritsen, kkhelsingor@post.tele.dk
Nicolaigården: Rosenkildevej 33, tlf. 4921 9328

7400 Herning

Fruehøjvej 33, tlf. 9722 1636.
Verner Madsen, herning@kirkenskorshaer.dk
Værestedet Lyngblomsten, Lyngens Kvarter 236,
Gullestrup, tlf. 9721 5424.
Hanne Ottow, lyngblomsten@kirkenskorshaer.dk

4300 Holbæk

Varmestuen Klostercafeen, Klosterstræde 5,
tlf. 5943 9090. Karen Skydsgaard

8700 Horsens

Varmestuen, Fugholm 6, tlf. 7561 4401.
Pia Bjørnhart

7500 Holstebro:

Varmestuen, Nygade 14, tlf. 9741 0252.
Linda Hatfeldt

4220 Korsør:

Havnegade 13, tlf. 5837 0495, giro 5 84 55 48.
Søren Bruun Christensen, kk.korsoer@yahoo.dk

København:

Christianshavn: Torvegade 53, 1400 København K,
tlf. 3257 7144. Ingrid Flye
Varmestuen Fedtekælderen: Overgaden oven Vandet
6A, 1415 København K, tlf. 3254 5608. Sharon Parker
Nørrebro: Varmestuen, Stengade 40, 2200 Køben-
havn N, tlf. 35367845. Annemette Nyfos
Dagvarmestue: Tlf. 35367845. Alice Petersen
Natcafeen: Tlf. 4028 5084. Hanne Merete Pedersen
Vesterbro: Varmestuen, Istedgade 100,
1650 København V, tlf. 3331 3918. Ingrid Nielsen
Sct. Nicolai Tjenesten: 1067 København K
Giro 6 51 70 99. Tlf. 3312 1400. Pastor Olav Poulsen,
sctnicolai-tjenesten@kirkenskorshaer.dk
Mariatjenesten: Mariakirken, Istedgade 20,
1650 København V. Giro 5 25 96 14. Tlf. 3324 5050
Korshærspæst Birgitte Jeppesen, bj@km.dk
Ole Andersen, mariatjenesten@kirkenskorshaer.dk
Mariatjenestens og Diakonissestiftelsens Nødherberg
for kvinder: Valdemarsgade 89, 1665 København V.
Tlf. 3321 7524. Mariann Ditlevsen
Kirkens Korshærs Sociale Hjælpearbejde, Drejervej 6,
2400 København NV. Giro 7 03 05 17. Fax 3581 8501.
Tlf. 3581 2880. Inger Marie Warncke,
kksocarb@post 12. tele.dk
Kirkens Korshærs Herberg: Hillerødgade 62-64,
2200 København N. Tlf. 3834 8125
Bjørn Bendorff, T911@sof.kk.dk
KKU – Kirkens Korshærs Udviklings- og Behandlings-
center: Bremerholm 18, 1069 København K.
Tlf. 3336 6510. Michael Nagel, kkuc@kkuc.dk
Bofællesskaber på Frederiksberg: Godthåbsvej 79B,
2000 Frederiksberg. Tlf. 3811 7702
Mariendalsvej 22, 2000 Frederiksberg. Tlf. 3888 0260
Korsly: Bernstorfflund Allé 70, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 3963 3604

6430 Nordborg:

Café 93, Havnbjergcentret. Tlf. 7445 2046.
Kirsten Christiansen

5000 Odense:

Nørregade 48, tlf. 6612 9242, fax 6312 9336,
Kaj Skjølsttrup, kkodense@gmail.com
Varmestuen: Pantheonsgade 6,
Tlf. 6612 9153 / 2810 3196. Heinz Wolf
Natvarmestue: Pantheonsgade 6,1, tlf. 6590 6320 /
priv. 2082 5233. Erik Skov Larsen
Herberget: Benediktsgade 23, tlf. 6375 0550,
fax 6312 3479. John Skovhus Nielsen,
herberg@odense.dk

8900 Randers:

Byarbejdet: Vestertorv 16, tlf. 8642 0380,
fax 8643 8005, giro 5 41 16 10. Karen Kviessgaard
Rytterknægten: Marienborgvej 28, 8930 Randers NØ,
tlf. 8641 0878. Jens Aage Andersen
Hjørnesteinen: Kirkens Korshærs institutionstilbud,
Søren Møllersgade 5b, tlf. 8915 7310, fax 8641 7171.
Solveig Steen Schultz, solveig.steen.schultz@randers.dk
Være- og aktivitetssted: Slotsgården 5, tlf. 8641 5055.
Kaj Laustsen

4100 Ringsted:

Kirkens Korshær, Sct. Bendtsgade 10,
tlf. 5761 3144 / 2556 6567. Michael Grøtta Raasig,
ringsted@kirkenskorshaer.dk

4000 Roskilde:

Kafe Klaus: St. Højbrøndsstræde 4, tlf. 46355013.
Gitte Dueholm, roskilde.kirkenskorshaer@gmail.com

8600 Silkeborg:

Varmestuen, Lille Søgade 10,
tlf. 8682 0991/8681 6325.
Jens Anders Brogaard, kk.silkeborg@mail.dk

4200 Slagelse:

Løvegade 10, tlf. 5853 4711.
Minna Justesen, kk.slagelse@yahoo.dk
Varmestuen: Herrestræde 26, tlf. 5853 4709

5700 Svendborg:

Hjørnesteuen, Ørkildsgade 27, tlf. 6222 9128.
Vibeke Bjørk

6400 Sønderborg:

Vølundsgade 8, tlf. 7443 6102.
Viggo Sørensen, kk@kksonderborg.dk

7100 Vejle:

Flegmade 10-12, 7100 Vejle, tlf. 7582 7866.
Jens Lundsgaard, mail@kkvejle.dk
Genbrugscenret og Centercafeen: Tlf. 7582 7140,
genbrugscenret@kkvejle.dk
Caféen: Tlf. 7582 7866.
Tove Hertz Mikkelsen, cafeen@kkvejle.dk
Tlf. 40935829. Bettina Bøgelund: Tlf. 40939121,
kvisten@kkvejle.dk
Værestedet, Grønnedalen 18B, tlf. 7572 1721.
Merete Nielsen

8800 Viborg:

Varmestuen, Sct. Leonis Gade 8, tlf. 8662 5292.
Mads Bæk, www.kkviborg.dk

9000 Aalborg:

Korsgade 44, tlf. 9812 9454, giro 1 01 63 93.
Per Hjeltn Hansen
Daginstitutionen Kirkens Korshær: Provstvejorden 9,
tlf. 9818 6277. Bente Klæstrup
Herberget: Forchammersvej 13, tlf. 9813 1854.
Poul Jensen
Varmestuen: Østerbro 20, tlf. 9813 9437.
Eva Lillelund
Varmestue i Nørresundby: Østerbrogade 56, 9400
Nørresundby, tlf. 9818 9437
Poul Martin Michno, norresundby@kirkenskorshaer.dk
Natvarmestuen: Korsgade 44, tlf. 9813 2011. Ida Morell
Skurbyen: Stenosvej 8, tlf. 9812 1303 /
priv. 9829 4025. Finn Christiansen
Frivillig social aktivisering: Lille Kongensgade 10,
tlf. 9831 3453. Jonas Jacobsen
Gårdprojektet: Nørkærlet 75, 9270 Klarup,
tlf. 9831 7454. Annemette Andersen

8000 Århus:

Nørre Allé 25, postboks 5026, giro 5 01 15 58,
tlf. 8612 5666 / priv. 8637 3213
Richard M. Pedersen, Annelise Jørgensen
Varmestuen: Mejlgade 36, tlf. 8612 6307.
Birgitte Thorup
Aktivering og genbrug: Ingrid Kristensen,
tlf. 8620 6424
Fællesgården: Lergravvej 11, 8380 Trige, tlf. 8742 0196
Kirkens Korshærs Herberg Tre Ege: Årslev Møllevej 15,
8220 Brabrand, tlf. 8747 7050.
Bodil Larsen, blr@fa.aarhus.dk

Slusen: Dr. Sells Vej 19, 4293 Dianalund,

tlf. 5828 6860. Ebbe Fosgerau

Familiecentret Iller Slot:

Slotsvej 20, 6310 Broager,
tlf. 7444 0080
Birgitte Nicolaisen, tlf. 7467 8471 og Gurli Kristensen,
tlf. 7444 0204

”Tag et valg”

Et oplysende og forebyggende filmisk undervisnings- og debatmateriale om unge og rusmidler

”**Tag et valg**” er et undervisningsmateriale om rusmidler, som Kirkens Korshær har været med til at udvikle. Kirkens Korshærs medarbejdere og frivillige møder dagligt mennesker i misbrug. Mennesker, som af forskellige årsager føler sig sat uden for samfundslivet, ofte begrundet i mistrivsel, svigt og misbrug.

I en del år faldt antallet af narkorelaterede dødsfald i Danmark. De seneste opgørelser fortæller desværre en kedelig historie. 293 døde i 2008. 276 døde i 2009.

Det anslås, at antallet af stofmisbrugere er steget fra 28.000 i 2005 til 33.000 i 2009, heraf henholdsvis 8.000 til 11.000 som hashmisbrugere. Heldigvis er der nu tegn på en positiv udviklingstendens. Især de unge under 25 år er mindre eksperimenterende i forhold til hash og andre illegale stoffer, end for blot et par år siden. Jf. sundhedsstyrelsen.dk

Den forebyggende indsats *kan* betale sig. Der *kan* gøres noget ved misbrug!

Undervisningsmaterialet består af:

Tag et valg 1: En kortere novellefilm om tilid, ansvar og respekt blandt unge og voksne i forbindelse med rusmidler. Vi møder familien Iversen i hjemmet. De venter gæster, men Maja vil hellere til fest med vennerne. Hun får

lov, men måske skulle hun være blevet hjemme? Varighed: 8:48

Tag et valg 2: En kort dokumentarisk film om det at være i misbruget og om årsager til misbrug. I filmen fortæller lederen af Varmestuen i Odense, Kaj Skjølstrup, om stedet, om misbrugere og hjemløse. Og gennem situerede eksempler gives et indblik i at være ung i misbrug. Varighed: 10:15 min.

Tag et valg 3: En kort dokumentarisk film, hvor vi følger eleverne i 8.y, mens de arbejder med emnet; Unge og Rusmidler. De unge tager senere bladet fra munden og leverer en række sandheder, som både unge og voksne bør forholde sig til. Desuden møder vi projektleder ved behandlingscenter Odense, Torben Vangsted, som giver sit syn på unge og rusmidler i Danmark og forslag til handlemuligheder. Varighed: 18:45 min.

En undervisningsvejledning: Med konkrete debat- og undervisningsoplæg til hver film i materialet, samt relevante links til det fortsatte arbejde med emnet.

”Tag et valg” henvender sig primært til de ældste elever i grundskolen, men også til de voksne omkring de unge og folk med interesse for de unges liv og kultur; forældre, undervisere, medarbejdere i klubber og til SSP-medarbejdere i kommunerne.

Afsender:
 Kirkens Korshær
 Nikolaj Plads 15
 1067 København K.